

شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران

زهرا پروینی^۱

محسن باقریان فرح‌آبادی^۲

حبیب هنری^۳

مهدی عمادی^۴

[10.22034/ssvs.2025.3396.3483](https://doi.org/10.22034/ssvs.2025.3396.3483)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۱۰/۱۲

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۱۰/۲۹

تحقیق حاضر باهدف شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران انجام گرفت. روش تحقیق حاضر آمیخته از نوع گراند تئوری و استفاده از مدل گلایزر بود. جامعه آماری بخش کیفی شامل مدیران و مربیان فعال در حوزه ورزش قهرمانی و اساتید آگاه به موضوع تحقیق بود. با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و تا رسیدن به اشباع نظری تعداد ۱۳ نفر به‌عنوان مشارکت‌کننده در بخش کیفی انتخاب گردیدند. همچنین جامعه آماری تحقیق حاضر در بخش کمی شامل روسا، نائب رؤسای دبیران فدراسیون‌های ورزشی کشور ایران به تعداد ۱۵۹ نفر بود که با توجه به جدول مورگان تعداد ۱۱۳ نفر به عنوان نمونه تحقیق مشخص شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها در تحقیق حاضر شامل پرسش‌نامه نیمه‌ساختاریافته در بخش کیفی و پرسش‌نامه محقق‌ساخته در بخش کمی بود. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق از کدگذاری و همچنین آزمون معادلات ساختاری استفاده گردید. کلیه روند تجزیه و تحلیل داده‌ها در نرم‌افزارهای SPSS، PLS، و Maxqda انجام شد. پس از بررسی مصاحبه‌های بخش کیفی، تعداد ۳۲ کد شناسایی گردید. نتایج همچنین نشان داد که عوامل مؤثر بر توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران شامل ۶ عامل ازجمله آمایش سرزمین، کشف ارزش‌ها، توزیع منابع، تخصص‌گرایی، برنامه محلی و زیرساخت‌های فنی می‌باشد. عوامل یادشده بازگوکننده این مهم است که برنامه‌ریزی جامع و توجه به تمامی ابعاد در جهت توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران ضروری است.

واژگان کلیدی: قطبی‌سازی، تخصص‌گرایی و آمایش سرزمینی.

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۲ استادیار، گروه مدیریت ورزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

E-mail: mohsenbagheriyan566@gmail.com

^۳ استاد، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

^۴ استادیار، گروه مدیریت ورزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

مقدمه

امروزه ورزش به‌عنوان یکی از ابزارهای مهم بشری در تمامی حوزه‌ها نقش اساسی را ایجاب کرده است. به‌صورتی که از ورزش به‌عنوان یک راهکار در مسیر توسعه‌یافتگی کشورها استفاده می‌گردد (هومز^۱ و همکاران، ۲۰۲۳: ۳). اگرچه ورزش به‌عنوان یک ابزار مهم و کلیدی مشخص می‌باشد که نقش اساسی در روندهای اجتماعی و فرهنگی دارد (آدیووا^۲ و همکاران، ۲۰۲۱: ۳) اما روند توسعه آن در تمامی کشورها و مناطق جغرافیایی به یک صورت نمی‌باشد (زیاکاس^۳، ۲۰۲۳، ۴۴). بهره‌گیری از فضای ورزش در روند ارتقای مسائل اجتماعی سبب گردیده است تا ظرفیت‌های مطلوبی از سوی ورزش در این حوزه مشخص گردد (چن^۴ و همکاران، ۲۰۲۱، ۴)، اما همچنان روند توسعه ورزش نشان می‌دهد که توسعه یکپارچه ورزش در تمامی مناطق، نیازمند ایجاد سیاست‌گذاری منعطف با شرایط یک کشور می‌باشد. از طرفی، یکی از مسائل مهم در مسیر توسعه ورزش، مدیریت اثربخش می‌باشد. مدیریت اثربخش در ورزش، یکی از ارکان اساسی موفقیت در حوزه‌های ورزشی است (دوهرتی^۵، ۲۰۱۳: ۶)؛ به‌صورتی که مدیریت صحیح می‌تواند تأثیر زیادی بر نتایج تیم‌ها، توسعه ورزشکاران و بهبود ساختارهای ورزشی داشته باشد. همچنین مدیریت اثربخش به بهینه‌سازی منابع، زمان و انرژی کمک می‌کند و به افزایش کارایی سازمان‌های ورزشی در تولید نتایج مثبت منجر می‌شود (سیسلیکوسکی و بروسوکاس^۶، ۲۰۱۷، ۶). در نهایت، ارائه یک مدیریت اثربخش و کارآمد در ورزش نه تنها عملکرد تیم‌ها را بهبود می‌بخشد، بلکه تعاملات اجتماعی و فرهنگی را نیز تقویت می‌کند. به همین دلیل، بررسی این موضوع از اهمیت بالایی برخوردار است و می‌تواند نتایج مثبتی را برای ورزشکاران، مربیان و تماشاگران به همراه داشته باشد (ماگنوسن و پریوی^۷، ۲۰۱۶، ۶۶).

همچنین سیاست‌گذاری در مدیریت ورزش، یکی از ارکان حیاتی برای توسعه پایدار و اثربخش در این حوزه محسوب می‌شود. این فرایند شامل تعیین اهداف، اولویت‌ها و راهکارهای لازم برای هدایت و سازماندهی فعالیت‌های ورزشی به منظور دستیابی به نتایج مثبت و متوازن است (هویکن^۸ و همکاران، ۲۰۲۲: ۹۰). سیاست‌گذاری مناسب می‌تواند به ایجاد ساختارهای منسجم و کارآمد در ورزش کمک کند و زمینه‌ساز رشد ورزش در سطوح مختلف (شخصی، اجتماعی، ملی و بین‌المللی) شود (جادلیکا^۹ و همکاران، ۲۰۲۱: ۵۲۲). با سیاست‌گذاری مؤثر می‌توان از منابع محدود به بهترین نحو استفاده کرد و تعالی فنی و

¹ Hums

² Adeoya

³ Ziakas

⁴ Chen

⁵ Doherty

⁶ Ciešlikowski & Brusokas

⁷ Magnusen & Perrewé

⁸ Hoekman

⁹ Jedlicka

شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران

مدیریتی را در نهادهای ورزشی ارتقا داد (استریت‌ماتر^۱ و همکاران، ۲۰۱۸: ۶۲۲). سیاست‌گذاری در مدیریت ورزش، جنبه‌ای محوری برای شکل‌دهی به آینده ورزشی کشورها و نهادها به شمار می‌رود. اجرای سیاست‌های مطلوب با توجه به نیازهای جامعه ورزشی می‌تواند به ارتقای کیفیت ورزش و جلب توجه بیشتری به فعالیت‌های ورزشی کمک کند (هولیهان^۲ و همکاران، ۲۰۰۹: ۳). در بهبود سیاست‌گذاری مطلوب در ورزش عواملی از جمله مشاوره با ذینفعان، تنظیم اهداف و راهبردها و تحلیل محیطی نقش مهم و کلیدی دارد (جادلیکا و همکاران، ۲۰۲۱: ۵۲۲).

یکی از سیاست‌گذاری‌های مهم در جوامع امروزی در روند توسعه‌یافتگی؛ قطبی‌سازی می‌باشد (موستاکاس^۳، ۲۰۲۳: ۳). قطبی‌سازی، یکی از راهکارهای مهم در مسیر تحول می‌باشد که می‌تواند ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های یک منطقه را به صورت جدی منسجم نماید و شرایطی جهت تحول منطقه‌ای را فراهم نماید (توکر^۴ و همکاران، ۲۰۱۸: ۵). قطبی‌سازی به فرایندی اطلاق می‌شود که در آن تلاش می‌گردد تا ظرفیت‌های فردی و گروهی به بهترین شکل ممکن شناسایی و به کار گرفته شوند. این شرایط می‌تواند به بهره‌برداری از منابع محلی و منطقه‌ای منجر شود و توانمندی‌های موجود در جوامع مختلف را فعال کند. در این راستا، قطبی‌سازی نه تنها به ایجاد تمایز بین دیدگاه‌ها و رویکردها کمک می‌کند، بلکه بستری برای همکاری و رشد عمیق‌تر ظرفیت‌های انسانی فراهم می‌آورد (پریور^۵، ۲۰۱۳: ۱۰۳).

اگرچه ایجاد قطب‌های اجتماعی در مطالعات جامعه‌شناسی، نشانه‌های منفی از ظهور طبقات اجتماعی مختلف می‌باشد، اما این مسئله در مطالعات مدیریتی و در حوزه توسعه می‌تواند بستری در جهت رشد منطقه‌ای باشد. به عبارتی، به واسطه قطبی‌سازی شرایطی جهت کشف ظرفیت‌های فردی و گروهی ایجاد می‌گردد (پیازا^۶، ۲۰۲۳: ۳). قطبی‌سازی در حوزه‌های ملی و بین‌المللی می‌تواند ضمن ایجاد یک برند از محصول و خدمات، شرایطی را جهت توسعه‌یافتگی فراهم نماید. در حال حاضر کشورهای توسعه‌یافته از قطبی‌سازی به‌عنوان یک ابزار مناسب در جهت تحول فردی، گروهی، منطقه‌ای و ملی استفاده کرده‌اند (باربرا^۷ و همکاران، ۲۰۱۸: ۴). اگرچه به روند توسعه قطبی‌سازی به‌عنوان یک مسئله مهم و ضروری اشاره شده است، اما پیاده‌سازی آن نیازمند مطالعات و برنامه‌ریزی‌های جدی می‌باشد (اکسلرود^۸ و همکاران، ۲۰۲۱: ۴).

¹ Strittmatter

² Houlihan

³ Moustakas

⁴ Tucker

⁵ Prior

⁶ Piazza

⁷ Barberá

⁸ Axelrod

یکی از کارکردهای قطبی‌سازی، مدیریت مطلوب منابع و تجهیزات می‌باشد. تخصص‌گرایی و توسعه امکانات در ورزش، دو مسئله بنیادی هستند که با چالش‌های متعددی مواجه‌اند. تخصص‌گرایی به معنای پرورش و به‌کارگیری تخصص‌های ویژه در سطح ورزش است، در حالی که توسعه امکانات به معنای ایجاد زیرساخت‌های لازم برای تأمین نیازهای ورزشی جامعه می‌باشد. این دو مفهوم، اگرچه مکمل یکدیگر به نظر می‌آیند، اما در عمل با چالش‌هایی روبه‌رو هستند که می‌تواند روند رشد و ارتقای ورزش را مختل کند (وانگ^۱، ۲۰۲۲: ۷۱۳). یکی از چالش‌های اصلی در زمینه تخصص‌گرایی، محدودیت‌های مالی و منابع انسانی است. بسیاری از سازمان‌های ورزشی برای جذب و آموزش کارشناسان و متخصصان با کیفیت با مشکل مواجه‌اند. در این میان، ممکن است افراد با استعداد و توانمندی به دلیل نبود امکانات و حمایت‌های لازم، از فضای توسعه و پیشرفت در رشته‌های ورزشی خود کنار گذاشته شوند. نداشتن برنامه‌ریزی صحیح برای تربیت نیروهای متخصص و نداشتن دسترسی به روش‌های آموزشی مدرن می‌تواند به کاهش کیفیت آموزش و پرورش استعدادها منجر شود (استریت‌ماتر و همکاران، ۲۰۱۸: ۶۲۲). در کنار تخصص‌گرایی، توسعه امکانات ورزشی نیز با چالش‌هایی مواجه است. یکی از مسائل اساسی، نابرابری در توزیع زیرساخت‌های ورزشی در مناطق مختلف است. در حالی که برخی مناطق به امکانات مدرن و پیشرفته دسترسی دارند، بسیاری از مناطق دیگر به دلیل کمبود منابع مالی، از تأسیسات ورزشی ابتدایی نیز محروم هستند. این نابرابری می‌تواند منجر به کاهش انگیزه برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی و حتی تأثیر منفی بر روی سلامت عمومی جامعه شود (سیسلیکوسکی و پروسوکاس، ۲۰۱۷: ۶). علاوه بر این، عدم هماهنگی بین نهادهای مختلف ورزشی و دولتی نیز به چالش‌ها افزوده است. نبود یک رویکرد جامع و هماهنگ در توسعه امکانات ورزشی باعث ایجاد زیرساخت‌هایی می‌شود که ممکن است به نیازهای واقعی جامعه پاسخ ندهند. این مسئله می‌تواند به هدر رفتن منابع و زمان منجر شود و از اثربخشی برنامه‌ها بکاهد و در نتیجه نارضایتی عمومی را افزایش دهد (استریت‌ماتر و همکاران، ۲۰۱۸: ۶۲۲). برای غلبه بر این چالش‌ها، نیاز به یک راهبرد منسجم و جامع در زمینه تخصص‌گرایی و توسعه امکانات ورزشی وجود دارد. باید بر اهمیت آموزش و پرورش متخصصان تأکید شود و همزمان سیاست‌های منسجمی برای توزیع عادلانه و هوشمندانه امکانات ورزشی در نظر گرفته شود. همچنین، همکاری نزدیک بین نهادهای دولتی، خصوصی و جامعه ورزشی می‌تواند ضامن رشد و توسعه پایدار در این حوزه باشد. با توجه به این عوامل می‌توان امید داشت که چالش‌ها به فرصت‌هایی برای توسعه و پیشرفت تبدیل شوند و کیفیت ورزش و رفاه اجتماعی بهبود یابد (ماکنوسن و پرریوی، ۲۰۱۶: ۶۶).

¹ Wang

شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه قطبی سازی در ورزش قهرمانی ایران

در شرایط کنونی از قطبی سازی در مسیر تحول در حوزه های کمتر توسعه یافته استفاده می گردد (جاکوبسون^۱، ۲۰۰۰: ۱۷). محققان بسیاری اشاره داشته اند که به واسطه عدم بهره گیری از ظرفیت های قطبی سازی، در حال حاضر توسعه یافتگی در بسیاری از کشورها به صورت جدی ایجاد نشده است. قطبی سازی می تواند ضمن بهبود بستر تخصصی گرایی منجر به تحول فردی و گروهی نیز گردد (هیت و نیچلسون^۲، ۲۰۱۰: ۱۵۰۴). در شرایط کنونی در روند توسعه ورزش باید به فرهنگ ها، قومیت ها، مسائل جغرافیایی و اجتماعی توجه جدی داشت. گستردگی میان افراد و گروه ها از منظرهای فرهنگی، قومیتی، جغرافیایی و اجتماعی باعث شده است تا سیاست گذاری یکسان در روند توسعه ملی اثربخشی مطلوبی نداشته باشد. در جهت بهبود اثربخشی در روندهای سیاست گذاری های ملی باید توجه جدی به توسعه محلی داشت (کریس و مک گریگور^۳، ۲۰۲۳: ۴). این در حالی است که در حال حاضر استفاده از ظرفیت های محلی در روند سیاست گذاری در ورزش بهره گیری مطلوبی نشده است (ویلسون^۴ و همکاران، ۲۰۱۵: ۹۳۰). به نظر می رسد قطبی سازی به واسطه ایجاد برنامه ریزی بومی در مناطق مختلف کشور در روند توسعه ورزش حرفه ای می تواند زمینه ساز بهره گیری از تمامی ظرفیت های فنی و انسانی گردد و ضمن کاهش بی عدالتی در توزیع منابع منجر به ارتقای تجربه محوری مناطق مختلف کشور شود (کریس و مک گریگور، ۲۰۲۳: ۵).

قطبی سازی در ورزش قهرمانی به فرایندی اشاره دارد که در آن تلاش می شود تا استعدادها و ظرفیت های بالقوه فردی و گروهی در جامعه ورزشی شناسایی و به بهترین نحو مورد استفاده قرار گیرد. این پدیده می تواند به نحو کارآمدی به بهره برداری از منابع محلی و منطقه ای کمک کند و زمینه ساز توسعه و ارتقای توانمندی های بومی در ورزش قهرمانی شود. بنابراین، قطبی سازی نه تنها می تواند به شناسایی استعدادها و قابلیت های منحصر به فرد هر منطقه کمک کند، بلکه به تقویت هویت و روحیه ورزشی در میان افراد و تیم ها نیز منجر می شود (هنری و اواتس^۵، ۲۰۲۰: ۱۵۵). یکی از جنبه های مهم قطبی سازی، ایجاد تمایز و رقابت سالم بین دیدگاه ها و رویکردهای مختلف در ورزش قهرمانی است. این رقابت می تواند انگیزه بخش باشد و موجب تلاش بیشتر ورزشکاران و تیم ها برای بهبود عملکرد خود گردد. به علاوه، این کار می تواند زمینه ساز تبادل تجربیات و همکاری های مؤثر بین گروه های مختلف ورزشی باشد. با شناسایی نقاط قوت و ضعف هر واحد ورزشی می توان به بهبود کیفیت تمرینات و راهبردهای رقابتی پرداخت و هر گروه را برای دستیابی به نتایج بهتر آماده ساخت (هارتمن^۶، ۲۰۲۴: ۲۷). با این حال، قطبی سازی باید با

¹ Jacobson

² Heit & Nicholson

³ Kreiss & McGregor

⁴ Wilson

⁵ Henry & Oates

⁶ Hartmann

احتیاط و به‌طور مسؤولانه مدیریت شود. در حالی که هدف آن تشویق رقابت و بهبود کیفیت است، چالش‌هایی نظیر عدم توجه به نیازهای خاص و استفاده ناکارآمد از منابع می‌تواند مشکلاتی را به وجود آورد. به‌عنوان مثال، اگر تمرکز بیش از حد بر روی رقابت و مقایسه بین گروه‌ها باشد، ممکن است از توجه به حمایت‌های لازم و توسعه مستمر ورزشکاران غفلت شود (لیندner و هاوکینز^۱، ۲۰۲۳: ۸۹۴). مطابق با بررسی‌های انجام‌شده، قطبی‌سازی در ورزش ایران به‌صورت جدی دنبال نشده است و نبود مطالعات داخلی در این زمینه بیانگر این مهم است که قطبی‌سازی در ورزش ایران از منظر پژوهشی نیز مورد بررسی و تحلیل قرار نگرفته است. این در حالی است که قطبی‌سازی در کشور ایران در برخی حوزه‌ها از جمله حوزه‌های سیاسی (گلدانی، ۱۳۹۷: ۳)، حوزه‌های اجتماعی (موسوی فرد و فراتی، ۱۴۰۲: ۵) و اقتصادی (آیت الهی، ۱۴۰۱: ۴) مورد بررسی قرار گرفته است. با توجه به مشارکت کشورهای در حال توسعه در ورزش‌های بین‌المللی، فاصله زیادی بین کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه وجود دارد. این فاصله به علت نقص آموزش تربیت‌بدنی برای برنامه‌ریزان، فقدان بودجه ورزشی، امکانات ورزشی کم و تجهیزات اندک، فرار نخبگان ورزشی به کشورهای توسعه‌یافته و عدم وجود موقعیت میزبانی در رویدادهای مهم ورزشی مربوط می‌شود. در شرایط کنونی قطبی‌سازی در ورزش می‌تواند یک راهکار در مسیر تحول ورزش ایران باشد، اما عدم توجه به آن و نبود سیاست‌هایی جهت ایجاد قطبی‌سازی نظام‌مند سبب گردیده است تا عملاً قطبی‌سازی در ورزش ایجاد نگردد. اگرچه در برخی موارد شاهد ایجاد قطب‌هایی در برخی مناطق جغرافیایی کشور می‌باشیم، اما این مسئله به‌صورت نظام‌مند نبوده است. به عبارتی، عدم بهره‌گیری از ظرفیت‌های قطبی‌سازی باعث شده است تا روند تخصص‌گرایی در ورزش ایران به‌صورت جدی دنبال نگردد. از طرفی معیارهای قطبی‌سازی در هر حوزه‌ای بر مبنای مختلفی از جمله مبنای سیاسی، جغرافیایی، تخصصی و ... می‌باشد که این مسئله در ورزش قهرمانی نیازمند مطالعات جامع است تا معیار و مبنایی اساسی در این زمینه کشف و استفاده گردد. این مسئله سبب گردیده است تا تحقیق حاضر باهدف شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران طراحی گردد. لذا سؤال اصلی تحقیق حاضر این است:

عوامل مؤثر بر توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران کدام‌اند؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها به‌صورت آمیخته بود. روش کیفی مورداستفاده در تحقیق حاضر از نوع گراند تئوری و استفاده از مدل گلیزر بود. دلایل استفاده از روش گراند تئوری و مدل گلیزر، کاربردهای این روش در شناسایی و توسعه نظریه‌ها، کارکردهای این روش در مطالعه در زمینه‌های نوظهور، انعطاف‌پذیری و تطبیق‌پذیری روش فوق و توجه به تجربیات شرکت‌کنندگان

¹ Lindner & Hawkins

شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه قطبی سازی در ورزش قهرمانی ایران

در مدل تحقیق بود. ابزار مورد استفاده در این پژوهش شامل مصاحبه نیمه ساختاریافته و پرسش نامه محقق ساخته بود. خروجی مصاحبه های تحقیق منجر به شکل گیری پرسش نامه محقق ساخته ای شد که دارای ۳۲ سؤال بود. سؤالات این پرسش نامه به صورت طیف ۵ ارزشی لیکرت طراحی گردید.

جهت بررسی روایی بخش کیفی از قابلیت باورپذیری (اعتبار)، انتقال پذیری و تأیید پذیری استفاده شد. بدین منظور محقق جهت بررسی قابلیت باورپذیری از تأیید فرایند پژوهش توسط شش متخصص و همچنین استفاده از دو کدگذار جهت کدگذاری چند نمونه مصاحبه جهت کسب اطمینان از یکسانی دیدگاه کدگذاران استفاده کرد. همچنین جهت بررسی انتقال پذیری از نظرات سه متخصص که در پژوهش مشارکت نداشتند در مورد یافته های پژوهش بهره گیری شد. همچنین جهت بررسی قابلیت تأیید پذیری از ثبت و ضبط تمامی مصاحبه ها و بررسی آنان در زمان های مورد نیاز استفاده گردید. همچنین جهت بررسی روایی بخش کمی از بررسی نظرات خبرگان و جهت بررسی پایایی پرسش نامه از محاسبه آلفای کرونباخ بهره گیری شد (۰/۸۸ = آلفای کرونباخ).

جامعه آماری تحقیق حاضر در بخش کیفی شامل خبرگان آگاه به موضوع پژوهش بود. معیارهای ورود خبرگان بخش کیفی تحقیق در سه بخش شامل تحصیلات (دارا بودن مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی ارشد)، سوابق شغلی (دارا بودن حداقل ۱۰ سال سوابق شغلی در حوزه ورزش قهرمانی) و سوابق پژوهشی (دارا بودن حداقل ۳ مقاله علمی در حوزه مورد مطالعه) بود. دارا بودن دو معیار از سه معیار فوق منجر به تأیید شرایط آگاهی نمونه ها به موضوع پژوهش بود. به منظور شناسایی نمونه های بخش کیفی از روش نمونه گیری هدفمند بهره گیری شد. در این پژوهش با توجه به هدف مطالعه، شرکت کنندگان بخش کیفی بر اساس نمونه گیری هدفمند از بین افراد آگاه به موضوع پژوهش انتخاب گردیدند.

فرایند گزینش نمونه ها ادامه پیدا کرد تا هنگامی که در جریان کسب اطلاعات، هیچ داده جدیدی پدیدار نشد و به عبارتی داده ها در ۱۲ مصاحبه به اشباع رسیدند و ادامه مصاحبه صرفاً برای اطمینان از یافته ها انجام شد. در این پژوهش ۱۴ مصاحبه با ۱۴ نفر انجام پذیرفته است. جدول ۱، مشخصات فردی نمونه های بخش کیفی را نشان می دهد:

جدول ۱: مشخصات فردی نمونه های بخش کیفی

مصاحبه شونده	جنسیت	سطح تحصیلات	شغل
شماره ۱	مرد	دکتری	عضو هیئت علمی
شماره ۲	مرد	دکتری	عضو هیئت علمی
شماره ۳	مرد	کارشناسی ارشد	مدیر
شماره ۴	مرد	کارشناسی ارشد	مدیر

مدیر	دکتری	زن	شماره ۵
مربی	کارشناسی	زن	شماره ۶
مربی	کارشناسی ارشد	مرد	شماره ۷
مدیر	دکتری	زن	شماره ۸
مربی	کارشناسی	مرد	شماره ۹
مدیر	کارشناسی ارشد	مرد	شماره ۱۰
عضو هیئت علمی	دکتری	زن	شماره ۱۱
مربی	کارشناسی ارشد	زن	شماره ۱۲
مدیر	کارشناسی ارشد	مرد	شماره ۱۳
عضو هیئت علمی	دکتری	مرد	شماره ۱۴

جامعه آماری تحقیق حاضر در بخش کمی شامل روسا، نائب رئیسان و دبیران فدراسیون‌های ورزشی کشور ایران بود. پس از بررسی‌های انجام‌شده، تعداد این افراد ۱۵۹ نفر مشخص گردید که با توجه به جدول مورگان تعداد ۱۱۳ نفر به‌عنوان نمونه تحقیق مشخص شدند. روش نمونه‌گیری در تحقیق حاضر از نوع تصادفی بود. در نهایت تعداد ۱۰۱ پرسش‌نامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. داده‌های کیفی پژوهش از طریق فرایند کدگذاری، تحلیل شد. مراحل تحلیل داده‌ها از طریق کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام و به عرضه پارادایم منطقی یا تصویر تجسمی از نظریه در حال تکوین پایان یافت. همچنین داده‌های کمی تحقیق حاضر به روش معادلات ساختاری انجام گردید. کلیه روند تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق حاضر در نرم‌افزارهای SPSS و PLS صورت گرفت.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های توصیفی مربوط به نمونه آماری بخش کمی حاضر در جدول ۲ به نمایش گذاشته شده است:

جدول ۲: یافته‌های توصیفی نمونه‌های بخش کمی

ویژگی	گروه‌ها	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۶۵	۶۴/۴
	زن	۳۶	۳۵/۶
تحصیلات	کارشناسی	۲۲	۲۱/۸
	کارشناسی ارشد	۴۴	۴۳/۶
	دکتری	۳۵	۳۴/۶

شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه قطبی سازی در ورزش قهرمانی ایران

مطابق با نتایج توصیفی تحقیق مشخص گردید که ۶۴/۴ درصد نمونه‌های تحقیق را مردان و ۳۵/۶ درصد نمونه‌های تحقیق را زنان تشکیل دادند. همچنین مطابق با نتایج تحقیق مشخص گردید که افراد با سطح تحصیلی کارشناسی ارشد با ۴۳/۶ درصد بیشترین فراوانی را داشتند. در پژوهش حاضر، محقق با استفاده از تکنیک گلایزر مفاهیم را به‌عنوان واحد تحلیل در سطوح متن مصاحبه مورد توجه و تمرکز قرار داد و با تفکیک متن مصاحبه به عناصر دارای پیام در مدخل سطور و پاراگراف‌ها تلاش نمود تا کدهای باز استخراج گردند که در نهایت تعداد ۳۲ مفهوم استخراج گردید. در مرحله کدگذاری محوری، در ابتدا مقوله اصلی پژوهش تعیین شد و در نهایت سایر مقوله‌ها دسته‌بندی شدند. در طول روند کدگذاری انتخابی و حتی در فرایند تلفیق، محقق متن مصاحبه‌های انجام‌شده را چندین بار مورد بازبینی قرار داد و عبارات و ایده‌هایی را که بیانگر روابط بین مقوله‌های اصلی و فرعی بودند را پیدا کرد. بر همین اساس، روابط بین مقوله‌ها و مربوط به شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه قطبی سازی در ورزش قهرمانی ایران شکل گرفت و در نهایت با استفاده از نمودار، یکپارچه‌سازی نظریه صورت پذیرفت. جدول ۳ نتایج مربوط به این کدها را نشان می‌دهد:

جدول ۳: نتایج کدگذاری باز

ردیف	کدهای استخراجی	فراوانی	کد مصاحبه‌شوندگان
۱	پرهیز از نگرش دولتی در آمایش سرزمینی ورزش قهرمانی	۷	۱۴-۱۱-۸-۷-۵-۴-۲
۲	توجه به روابط منطقه‌ای در آمایش سرزمینی ورزش قهرمانی	۸	۱۲-۱۱-۱۰-۹-۸-۳-۱ ۱۳
۳	توجه به فضاهای ورزشی اختصاصی ورزش قهرمانی	۹	۱۳-۱۰-۹-۸-۷-۶-۵-۴-۲
۴	تعیین در دسترس بودن سطح فضای ورزشی	۶	۱۴-۱۲-۹-۷-۶-۵-۱
۵	نظرسنجی مدون از ذینفعان ورزش قهرمانی	۷	۱۳-۹-۸-۷-۴-۳-۲
۶	تعیین علائق منطقه‌ای و محلی در ورزش	۸	۱۲-۱۱-۸-۷-۶-۵-۴-۲
۷	شناسایی ارزش‌های محلی در حوزه ورزش	۷	۹-۸-۷-۶-۵-۴-۲
۸	تعیین هنجارهای جامعه بومی	۸	۱۳-۱۲-۱۱-۱۰-۹-۷-۵-۲
۹	توجه به فرهنگ‌های منطقه‌ای	۷	۱۳-۱۲-۱۱-۱۰-۹-۶-۵
۱۰	توجه به قومیت‌های منطقه‌ای	۱۰	۱۰-۹-۸-۷-۶-۵-۳-۲ ۱۴-۱۱
۱۱	تهیه بانک اطلاعاتی از منابع تجهیزاتی در هر منطقه	۸	۱۱-۱۰-۸-۷-۶-۵-۳-۲

ردیف	کدهای استخراجی	فراوانی	کد مصاحبه‌شوندگان
۱۲	تهیه بانک اطلاعاتی از منابع انسانی در هر منطقه	۹	۱۱-۹-۸-۷-۶-۴-۳-۲ ۱۴
۱۳	تعیین مناطق محروم در حوزه ورزش قهرمانی	۸	۱۲-۱۱-۹-۸-۶-۵-۴-۲
۱۴	مدیریت منابع در ورزش قهرمانی	۹	۱۲-۱۱-۹-۷-۶-۵-۴-۲ ۱۴
۱۵	بهبود سهولت دسترسی به فضاهای ورزشی	۷	۱۱-۱۰-۸-۷-۶-۵-۲
۱۶	تعیین تخصص‌های بارز هر منطقه	۷	۱۴-۹-۸-۷-۶-۵-۲
۱۷	تعیین پیشینه تخصص‌های هر منطقه	۸	۱۴-۱۱-۹-۸-۷-۶-۵-۲
۱۸	ایجاد کمپ‌های اختصاصی در ورزش قهرمانی	۹	۱۱-۱۰-۹-۸-۷-۴-۳ ۱۴-۱۳
۱۹	پروفایل سازی شخصی ورزشکاران ورزش قهرمانی	۹	۱۴-۱۱-۱۰-۹-۷-۶-۵-۴-۲
۲۰	تولید محتوا از ظرفیت‌های بومی ورزش	۸	۱۳-۱۱-۹-۸-۶-۵-۴-۲
۲۱	ایجاد نمادهای و الگوهای ورزشی ویژه منطقه‌ای و محلی	۱۰	۱۱-۱۰-۹-۸-۶-۵-۴ ۱۴-۱۳-۱۲
۲۲	وجود برنامه عملیاتی در سطح محلی	۷	۱۱-۱۰-۸-۷-۶-۵-۲
۲۳	وجود فرایندهای شفاف محلی در ورزش قهرمانی	۸	۱۴-۱۱-۹-۸-۷-۶-۵-۲
۲۴	همبستگی محلی در حوزه ورزش	۸	۱۳-۱۲-۱۱-۱۰-۹-۷-۵-۲
۲۵	ایجاد فضای رقابتی در ورزش محلی	۹	۱۴-۱۲-۱۱-۹-۷-۶-۵-۴-۲
۲۶	ارزیابی فعالیت‌های ورزشی قهرمانی	۸	۱۴-۱۳-۱۱-۹-۸-۷-۵-۴
۲۷	وجود معیارهای کمی و کیفی در جهت سنجش فعالیت‌ها	۸	۱۴-۹-۸-۷-۶-۵-۲-۱
۲۸	ایجاد امکانات اختصاصی مطابق با نیازهای منطقه‌ای	۷	۱۴-۹-۸-۷-۶-۵-۲
۲۹	تهیه بانک اطلاعاتی از تجهیزات ورزش قهرمانی	۷	۱۳-۱۲-۱۱-۸-۷-۶-۴
۳۰	به‌روزرسانی بانک‌های اطلاعاتی در ورزش قهرمانی	۷	۱۱-۹-۸-۴-۳-۲-۱
۳۱	ایجاد تیم‌های پشتیبانی بانک‌های اطلاعاتی	۸	۱۱-۹-۸-۷-۶-۵-۲-۱
۳۲	ایجاد حاکمیت داده محور در ورزش قهرمانی	۸	۱۲-۱۱-۱۰-۹-۸-۷-۶-۵

پس از انجام مصاحبه‌های تحقیق، تعداد ۳۲ کد به صورت کلی مشخص گردید. جدول ۴ نتایج

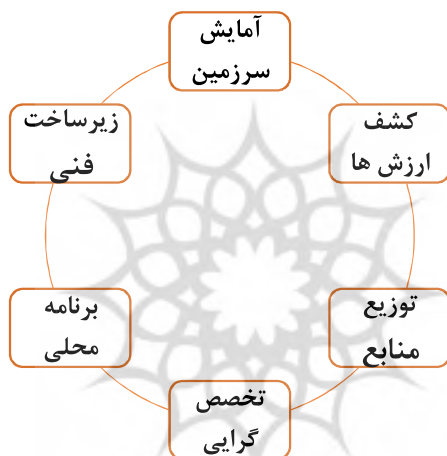
مربوط به بخش کیفی را به نمایش گذاشته است:

جدول ۴: کدگذاری بخش کیفی

مؤلفه‌ها	کدهای استخراجی
آمایش سرزمین	پرهیز از نگرش دولتی در آمایش سرزمینی ورزش قهرمانی توجه به روابط منطقه‌ای در آمایش سرزمینی ورزش قهرمانی توجه به فضاها و ورزشی اختصاصی ورزش قهرمانی تعیین در دسترس بودن سطح فضای ورزشی نظرسنجی مدون از ذینفعان ورزش قهرمانی تعیین علائق منطقه‌ای و محلی در ورزش شناسایی ارزش‌های محلی در حوزه ورزش
کشف ارزش‌ها	تعیین هنجارهای جامعه بومی توجه به فرهنگ‌های منطقه‌ای توجه به قومیت‌های منطقه‌ای
توزیع منابع	تهیه بانک اطلاعاتی از منابع تجهیزاتی در هر منطقه تهیه بانک اطلاعاتی از منابع انسانی در هر منطقه تعیین مناطق محروم در حوزه ورزش قهرمانی مدیریت منابع در ورزش قهرمانی بهبود سهولت دسترسی به فضاها و ورزشی تعیین تخصص‌های بارز هر منطقه تعیین پیشینه تخصص‌های هر منطقه ایجاد کمپ‌های اختصاصی در ورزش قهرمانی پروفایل سازی شخصی ورزشکاران ورزش قهرمانی تولید محتوا از ظرفیت‌های بومی ورزش ایجاد نمادهای و الگوهای ورزشی ویژه منطقه‌ای و محلی وجود برنامه عملیاتی در سطح محلی وجود فرایندهای شفاف محلی در ورزش قهرمانی
برنامه محلی	همبستگی محلی در حوزه ورزش ایجاد فضای رقابتی در ورزش محلی ارزیابی فعالیت‌های ورزشی قهرمانی

مؤلفه‌ها	کدهای استخراجی
زیرساخت‌های فنی	وجود معیارهای کمی و کیفی در جهت سنجش فعالیت‌ها ایجاد امکانات اختصاصی مطابق با نیازهای منطقه‌ای تهیه بانک اطلاعاتی از تجهیزات ورزش قهرمانی به‌روزرسانی بانک‌های اطلاعاتی در ورزش قهرمانی ایجاد تیم‌های پشتیبانی بانک‌های اطلاعاتی ایجاد حاکمیت داده‌محور در ورزش قهرمانی

با توجه به نتایج بخش کیفی، مدل مفهومی تحقیق شکل گرفت. شکل ۱ مدل مفهومی تحقیق را نشان می‌دهد:

شکل ۱: مدل مفهومی تحقیق

نتایج نشان داد که عوامل مؤثر بر توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران شامل ۶ عامل از جمله آمایش سرزمین، کشف ارزش‌ها، توزیع منابع، تخصص‌گرایی، برنامه محلی و زیرساخت‌های فنی می‌باشد. توجه به عوامل فوق می‌تواند زمینه‌ساز توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران شود. به‌منظور بررسی مدل تحقیق در بخش کمی، از روش معادلات ساختاری استفاده گردید. نتایج آزمون کلوموگراف اسمیرنوف نشان داد که توزیع داده‌های تحقیق طبیعی نمی‌باشد. با توجه به این مسئله پیش‌فرض‌های استفاده از نرم‌افزارهای کوواریانس‌محور ایجاد گرفت. لذا در ادامه جهت آزمون مدل از نرم‌افزار PLS استفاده شد. شکل ۲، مدل تحقیق در حالت ساختاری و شکل ۳، مدل تحقیق در حالت ضرایب تی را نشان می‌دهد:

شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه قطبی سازی در ورزش قهرمانی ایران

شکل ۲: مدل ساختاری پژوهش

شکل ۳: ضرایب تی مدل

برای بررسی برازش مدل ساختاری پژوهش از چندین معیار استفاده می شود که اولین و اساسی ترین معیار، ضرایب معنی داری t یا همان مقادیر t -values می باشد. در صورتی که مقدار این اعداد از $0/95$ بیشتر شود، نشان از صحت رابطه بین متغیرها و در نتیجه تأیید روابط در سطح اطمینان $1/96$ دارد. با توجه به نتایج مدل تحقیق مشخص گردید که تمامی عوامل حضور معناداری در مدل تحقیق دارند. جدول ۵، نتایج مربوط به شاخص های برازش مدل فوق را نشان می دهد:

جدول ۵: شاخص‌های برازش مدل تحقیق

آمایش سرزمین	کشف ارزش	توزیع منابع	تخصص گرای	برنامه محلی	زیرساخت فنی
آلفای کرونباخ	۰/۸۵	۰/۸۱	۰/۸۶	۰/۸۰	۰/۸۲
پایایی ترکیبی	۰/۸۸	۰/۸۶	۰/۸۹	۰/۸۵	۰/۸۵
روایی همگرا	۰/۵۸	۰/۵۵	۰/۵۹	۰/۵۵	۰/۵۳
R2	۰/۹۰۲	۰/۸۶۲	۰/۸۴۵	۰/۸۷۰	۰/۹۳۲
GOF	۰/۶۹۸	۰/۷۰۶	۰/۸۰۳	۰/۶۹۱	۰/۴۹۳

با توجه به نتایج شاخص‌های برازش مشخص گردید که مدل ارائه شده در تحقیق حاضر، از برازش مناسبی برخوردار می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

یکی از مسائل مهم در همه‌گیری ورزش و همچنین توسعه ورزش در تمامی گروه و مناطق جغرافیایی، قطبی‌سازی می‌باشد. استفاده از قطبی‌سازی می‌تواند ضمن ارتقای تخصصی‌گرایی در ورزش قهرمانی باعث گردد تا زمینه استعدادیابی در ورزش قهرمانی به صورت مناسبی اجرایی شود. ایجاد مطالعات علمی در مسیر توسعه قطبی‌سازی در ورزش می‌تواند از منظر علمی بستری در جهت رفع خلا تحقیقاتی در این حوزه به شمار آید. به عبارتی، انجام تحقیق حاضر می‌تواند ضمن رفع خلا تحقیقاتی در این حوزه سبب رفع ابهامات علمی در حوزه قطبی‌سازی در ورزش شود. از طرفی انجام تحقیق حاضر می‌تواند به واسطه ایجاد راهکارهای علمی در مسیر توسعه قطبی‌سازی در ورزش باعث تخصصی‌گرایی در ورزش گردد. از این رو، تحقیق حاضر باهدف شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران طراحی و اجرا گردید. پس از بررسی مصاحبه‌های بخش کیفی، تعداد ۳۲ کد شناسایی گردید. نتایج همچنین نشان داد که عوامل مؤثر بر توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران شامل ۶ عامل از جمله آمایش سرزمین، کشف ارزش‌ها، توزیع منابع، تخصص‌گرایی، برنامه محلی و زیرساخت‌های فنی می‌باشد. توجه به عوامل فوق می‌تواند زمینه توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران را فراهم نماید.

آمایش سرزمین به معنای تخصیص بهینه منابع و امکانات ورزشی بر اساس خصوصیات جغرافیایی و فرهنگی مناطق مختلف است. این عامل نشان می‌دهد که هر منطقه و شهر به دلیل ویژگی‌های خاص خود، نیازهای متفاوتی در زمینه ورزش دارد. به این مسئله در تحقیقات چن و همکاران (۲۰۲۱) و زیاکاس (۲۰۲۳) نیز اشاره شده است. بهینه‌سازی نگهداری و ایجاد امکانات ورزشی بر اساس این ویژگی‌ها می‌تواند به جذب ورزشکاران جدید و افزایش مشارکت عمومی در فعالیت‌های ورزشی منجر شود. در این راستا نیاز است

شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه قطبی سازی در ورزش قهرمانی ایران

سیاست‌گذاران به یک رویکرد همه‌جانبه و متناسب با خصوصیات محلی توجه کنند. این یافته با نتایج تحقیقات کریس و مک‌گریگور (۲۰۲۳) و داویس-دلانو و کروس (۲۰۰۸) همسو می‌باشد. در تفسیر این مسئله باید گفت که نبود برنامه‌ریزی‌های عملیاتی در مسیر توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران و همچنین عدم وجود راهکارهای سازمان‌یافته در این زمینه باعث شده است تا موارد فنی و غیر فنی مهمی در جهت توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران مشخص گردد. به عبارتی، نبود فعالیت‌های جدی در این زمینه ضمن ایجاد کمبودهای مختلف باعث شده است تا عوامل متفاوتی از جمله آمایش سرزمین، کشف ارزش‌ها، توزیع منابع، تخصص‌گرایی، برنامه محلی و زیرساخت‌های فنی شناسایی گردد. ماهیت عوامل شناسایی شده این مهم را بازگو می‌نماید که در مسیر توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران باید یک برنامه‌ریزی جامع در مسیر ایجاد بسترهای فنی و غیر فنی صورت پذیرد.

دیگر عامل شناسایی شده، کشف ارزش‌ها بود. کشف ارزش‌ها به شناسایی و تأکید بر توانمندی‌ها و استعدادهای خاص هر منطقه مربوط می‌شود. این عامل ضرورت دارد که ورزشکاران و تیم‌ها به سمت تقویت و توسعه قابلیت‌های منحصر به فرد خود حرکت کنند. با کشف و رشد این ارزش‌ها، می‌توان به شناسایی الگوهای موفق در هر منطقه پرداخت و مسیری برای توسعه پایدار ورزش قهرمانی فراهم کرد. توجه به ابعاد فرهنگی و اجتماعی و استفاده از آنها در برنامه‌ریزی‌های ورزشی از اهمیت بالایی برخوردار است. این مسئله در تحقیقات دهرتی (۲۰۱۳)، ماکنوسن و پرروی (۲۰۱۶) و سیسیلیکوسکی و بروسوکاس (۲۰۱۷) نیز اشاره شده است. همچنین توزیع عادلانه و منصفانه منابع مالی، انسانی و فیزیکی، یکی از عوامل کلیدی در توسعه قطبی‌سازی است. نابرابری در دسترسی به امکانات ورزشی می‌تواند موجب کاهش انگیزه‌ها و عدم توسعه ورزش در برخی مناطق شود. بنابراین، نیاز است که برنامه‌ها و سیاست‌ها به گونه‌ای طراحی شوند که زمینه‌ساز توزیع بهینه منابع در تمام نقاط کشور باشد و درهای فرصت را به روی تمامی ورزشکاران به ویژه در مناطق کمتر توسعه‌یافته بگشاید. این مسئله در تحقیقات استریت‌ماتر و همکاران (۲۰۱۸) و جادلپکا و همکاران (۲۰۲۱) نیز اشاره شده است.

تخصص‌گرایی، دیگر عامل شناسایی شده در تحقیق حاضر بود که نقش مهمی در جهت توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران داشت. تخصص‌گرایی تأکید بر پرورش و استفاده از افراد دارای مهارت‌ها و تجربیات خاص در رشته‌های ورزشی است. این عامل بر اهمیت آموزش و تربیت مربیان و متخصصان تأکید می‌کند که می‌توانند به شکل‌گیری تیم‌های قوی و باکیفیت کمک نمایند. به این ترتیب، برقراری برنامه‌های آموزشی و تربیتی منظم و کارآمد به ارتقای سطح مهارت‌های ورزشی و دستیابی به نتایج بهتر در رقابت‌ها می‌انجامد. این مسئله در تحقیقات رضانی و همکاران (۱۴۰۱)، آقایی و همکاران (۱۳۹۹) و سیسیلیکوسکا (۲۰۲۱) نیز اشاره شده است. همچنین برنامه محلی به معنای طراحی برنامه‌های

ورزشی متناسب با نیازهای خاص هر جامعه محلی است. این عامل به محققان و برنامه‌ریزان این امکان را می‌دهد که با در نظر گرفتن نظرات و نیازهای جامعه محلی، برنامه‌هایی جامع و کارآمد به وجود آورند. این رویکرد نه تنها موجب افزایش جذابیت ورزش برای افراد محلی می‌شود، بلکه به رشد و پیشرفت در زمینه ورزش قهرمانی کمک قابل توجهی خواهد کرد.

از طرفی، زیرساخت‌های فنی شامل امکانات ورزشی، تجهیزات و فناوری‌های مورد نیاز برای فعالیت‌های ورزشی است. این عامل به‌طور مستقیم بر کیفیت ورزش و توانمندی‌های ورزشی تأثیر می‌گذارد. وجود زیرساخت‌های مناسب باعث ارتقای کیفیت تمرینات و رقابت‌ها می‌شود و بازیکنان را برای دستیابی به سطوح بالاتر آماده می‌کند. بنابراین، سرمایه‌گذاری در توسعه زیرساخت‌ها و فناوری‌های نوین در ورزش قهرمانی می‌تواند زمینه‌ساز پیشرفت و موفقیت‌های بیشتر در این حوزه باشد. با از بین رفتن پیوند بین مقامات و جامعه، دموکراسی نماینده به تنها شکل ممکن کنترل قدرت سیاسی تبدیل شده و به تدریج خود را به دموکراسی مستقیم که از طریق جنبش‌های اجتماعی بیان می‌شود، تبدیل کرده است. زیرساخت فنی از جمله ایجاد امکانات اختصاصی مطابق با نیازهای منطقه‌ای، تهیه بانک اطلاعاتی از تجهیزات ورزش قهرمانی، به‌روزرسانی بانک‌های اطلاعاتی در ورزش قهرمانی، ایجاد تیم‌های پشتیبانی بانک‌های اطلاعاتی و ایجاد حاکمیت داده‌محور در ورزش قهرمانی به علت درگیر نمودن بسترهای لازم در جهت توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران می‌تواند نقش مهمی در این زمینه داشته باشد. به عبارتی، زیرساخت‌های فنی در مسیر توسعه و تحول قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران می‌تواند نقش بسترسازی را داشته باشد و شرایطی را فراهم نماید تا این مسیر به‌صورت مطلوب اجرایی گردد.

نتایج این مطالعه نشان‌دهنده وجود کدهای کلیدی مرتبط با توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران است که این کدها به شش عامل اساسی تفکیک می‌شوند: آمایش سرزمین، کشف ارزش‌ها، توزیع منابع، تخصص‌گرایی، برنامه محلی و زیرساخت‌های فنی. این عوامل نه تنها به شناسایی و اجرای راهبردهای مؤثر در ارتقای ورزش قهرمانی کمک می‌کنند، بلکه موجب بهبود کیفیت و سطح رقابت در این حوزه می‌شوند. آمایش سرزمین، به‌عنوان اولین عامل، بر اهمیت استفاده بهینه از منابع جغرافیایی و انسانی دلالت دارد؛ به‌طوری‌که تخصیص صحیح امکانات و فرصت‌ها می‌تواند برای هر منطقه‌ای مزایای خاصی به ارمغان آورد. کشف ارزش‌ها نیز نمایانگر لزوم شناسایی و تکیه بر استعدادها و قابلیت‌های بومی است که می‌تواند در ارتقای روحیه ورزشی و جذب افراد جدید به ورزش قهرمانی مؤثر باشد. علاوه بر این، توزیع منابع به عنوان یک عامل حیاتی در تأمین امکانات و تسهیلات ورزشی تأکید دارد که دسترسی عادلانه به امکانات در مناطق مختلف کشور ضروری است. تخصص‌گرایی به نوبه خود بستری برای ایجاد تیم‌ها و افرادی با توانمندی‌های خاص فراهم می‌آورد که می‌تواند به افزایش کارایی و عملکرد ورزشکاران کمک کند. از طرف

شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه قطبی سازی در ورزش قهرمانی ایران

دیگر، برنامه محلی به تطبیق برنامه‌ها و راهبردها با نیازها و اولویت‌های جامعه محلی اشاره دارد که به بهبود کیفیت آموزش و پرورش ورزشکاران می‌انجامد. زیرساخت‌های فنی نیز نقش بسیار مهمی در پشتیبانی از توسعه پایدار ورزش قهرمانی دارند و در دسترس بودن امکانات مناسب و به‌روز می‌تواند موجب رشد و شکوفایی استعدادها در این حوزه شود. در نهایت، ترکیب این شش عامل می‌تواند به شکل‌گیری یک رویکرد جامع و اثربخش در راستای توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران منجر شود و به صورت کلی به ارتقای کیفیت ورزش و تقویت مبانی اجتماعی و فرهنگی آن کمک کند. بر این اساس، توجه به این عوامل در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی‌های آینده ضروری به نظر می‌رسد.

با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا برنامه‌ریزی‌های ورزشی در هر منطقه بر اساس ویژگی‌های جغرافیایی و اجتماعی آن مکان انجام گیرد؛ به طوری که نیازهای خاص هر منطقه در تصمیم‌گیری‌ها مد نظر باشد. این مسئله به واسطه ایجاد بانک‌های اطلاعاتی و بسترسازی جهت اجرایی‌سازی تحلیل داده‌های بزرگ در ورزش قهرمانی امکان‌پذیر خواهد بود. همچنین، پیشنهاد می‌گردد تا برنامه‌ریزی‌های ورزشی در هر منطقه بر اساس ویژگی‌های جغرافیایی و اجتماعی آن مکان انجام گیرد؛ به طوری که نیازهای خاص هر منطقه در تصمیم‌گیری‌ها مد نظر قرار گیرد. به علاوه، با برگزاری کارگاه‌ها و نشست‌های مشاوره‌ای، استعدادهای ارزش‌های بومی شناسایی شود و برای توسعه و بهره‌برداری از آنها برنامه‌ریزی‌های مشخصی صورت گیرد. همچنین پیشنهاد می‌گردد تا بر اساس بررسی نیازهای مناطق مختلف، توزیع عادلانه و منصفانه منابع مالی و تجهیزات ورزشی صورت پذیرد و مظاهر تبعیض کاهش یابد. با ایجاد و تقویت دوره‌های آموزشی و تربیت مربی، زمینه تخصص‌گرایی در رشته‌های ورزشی فراهم شود و افراد با مهارت‌های خاص به عرصه ورزش کشور وارد شوند. نیز پیشنهاد می‌گردد تا با شناسایی ارزش‌های محلی در حوزه ورزش و تعیین هنجارهای جامعه بومی، بستری در جهت توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران فراهم شود. همچنین پیشنهاد می‌گردد تا با تهیه بانک اطلاعاتی از منابع تجهیزاتی در هر منطقه و تعیین مناطق محروم در حوزه ورزش قهرمانی، بستری در جهت توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران فراهم شود. تهیه بانک اطلاعاتی از تجهیزات ورزش قهرمانی، به‌روزرسانی بانک‌های اطلاعاتی در ورزش قهرمانی، ایجاد تیم‌های پشتیبانی بانک‌های اطلاعاتی هم بستری در جهت توسعه قطبی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران توصیه می‌شود.

منابع

- آقایی، فاطمه؛ سلطانی، علی و حسین‌پور، محمد. (۱۳۹۹). «شناسایی اولویت‌های توسعه به‌منظور توسعه متوازن منطقه با به‌کارگیری شاخص‌های مرکزیت شبکه». *آمایش سرزمین*. ۱۲ (۲)، صص ۲۷۵-۲۹۸.
- آیت‌اللهی، مهرآسا. (۱۴۰۱). «بهبودسازی تابع هدف در یک سیستم اقتصادی چندقطبی با رویکرد نظریه کنترل و مدل فضای حالت». *دومین کنفرانس بین‌المللی بهینه‌سازی سیستم‌های تولیدی و خدماتی*. رودسر.
- رضائی، مصطفی؛ یزدان‌پناه، کیومرث و حسین‌زاده، زهرا. (۱۴۰۱). «بررسی تأثیر توسعه شبکه کریدورها به مرکزیت قطب‌های منطقه مکران در برقراری ارتباط‌پذیری و اتصال‌پذیری سیاست‌های تعادل‌بخشی توزیع فضایی جمعیت در کشور». *چهارمین همایش ملی توسعه سواحل مکران (با محوریت حکمرانی و تأکید بر دیپلماسی و اقتصاد دریا محور)*.
- گلدانی، مهدی. (۱۳۹۷). «قطب‌سازی سیاسی، مفاهیم، کارکردها و جایگاه آن در فضای سیاسی ایران». *دومین همایش بین‌المللی حقوق علوم سیاسی و معارف اسلامی*. تهران.
- موسوی فرد، سیدمحمدرضا و فرائی، مریم. (۱۴۰۲). «شناخت‌شناسی سازه‌انگاره مدل بحران‌های اجتماعی در جرائم علیه امنیت با تأکید بر بحران شکاف نسلی و چندقطبی‌سازی».
- Adeoya, A. A., Adeleye, A. O., & Egawa, S. (2021). **Psychological Factors as Predictor of Sport Participation among Japanese and Foreign Students in Sendai, Japan**.
- Axelrod, R., Daymude, J. J., & Forrest, S. (2021). "Preventing extreme polarization of political attitudes". *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 118(50), e2102139118.
- Barberá, P., Tucker, J. A., Guess, A., Vaccari, C., Siegel, A., Sanovich, S., & Nyhan, B. (2018). **Social media, political polarization, and political disinformation: A review of the scientific literature**.
- Cieslikowski, K., & Brusokas, A. (2017). "Determinants of effective management in the sport with the use of large sport arenas in selected cities". *European Journal of Service Management*, 21, 5-10.
- Chen, S., Li, X., Yan, J., & Ren, Z. (2021). "To be a sportsman? Sport participation is associated with optimal academic achievement in a nationally representative sample of high school students". *Frontiers in Public Health*, 9.
- Davis-Delano, L. R., & Crosset, T. (2008). "Using social movement theory to study outcomes in sport-related social movements". *International Review for the Sociology of Sport*, 43(2), 115-134.
- Doherty, A. (2013). "Investing in sport management: The value of good theory". *Sport Management Review*, 16(1), 5-11.
- Hartmann, D. (2024). "Rethorizing the cultural politics of sport after a decade of activism, populism, and polarization". *Journal of Sport and Social Issues*, 48(1-2), 26-50.
- Heit, E., & Nicholson, S. P. (2010). "The opposite of Republican: Polarization and political categorization". *Cognitive Science*, 34(8), 1503-1516.
- Henry, T. M., & Oates, T. P. (2020). "Sport Is Argument": Polarization, Racial Tension, and the Televised Sport Debate Format". *Journal of Sport and Social Issues*, 44(2), 154-174.
- Hoekman, R., Elling, A., & van der Poel, H. (2022). "Local policymaking in sport: Sport managers' perspectives on work processes and impact". *Journal of global sport management*, 7(1), 89-111.
- Houlihan, B., Bloyce, D., & Smith, A. (2009). "Developing the research agenda in sport policy". *International journal of sport policy and politics*, 1(1), 1-12.
- Hums, M. A., Kluch, Y., Schmidt, S. H., & MacLean, J. C. (2023). **Governance and policy in sport organizations**. Taylor & Francis.
- Jacobson, G. C. (2000). "Party polarization in national politics: The electoral connection". *In Polarized politics: Congress and the president in a partisan era* (Vol. 5, pp. 17-18).
- Jedlicka, S. R., Harris, S., & Houlihan, B. (2021). "Policy analysis in sport management" revisited: a critique and discussion". *Journal of sport management*, 36(6), 521-533.
- Kreiss, D., & McGregor, S. C. (2023). "A review and provocation: On polarization and platforms". *New Media & Society*, 14614448231161880.
- Lindner, A. M., & Hawkins, D. N. (2023). "America's most divided sport: polarization and inequality in attitudes about youth football". *Social Problems*, 70(4), 893-913.

- Magnusen, M., & Perrewé, P. L. (2016). "The role of social effectiveness in leadership: A critical review and lessons for sport management". Sport Management Education Journal, 10(1), 64-77.
- Moustakas, L. (2023). "Sport and social cohesion within European policy: a critical discourse analysis". European Journal for Sport and Society, 20(1), 1-18.
- Piazza, J. A. (2023). "Political polarization and political violence". Security Studies, 1-29.
- Prior, M. (2013). "Media and political polarization". Annual Review of Political Science, 16, 101-127.
- Strittmatter, A. M., Stenling, C., Fahlén, J., & Skille, E. (2018). "Sport policy analysis revisited: the sport policy process as an interlinked chain of legitimating acts". International journal of sport policy and politics, 10(4), 621-635.
- Sybikowska, B. (2021). "The Euromaidan Social Movement: How to Grasp Political Opportunities". St Antony's International Review, 16(2), 253-270.
- Tucker, J. A., Guess, A., Barberá, P., Vaccari, C., Siegel, A., Sanovich, S., & Nyhan, B. (2018). "Social media, political polarization, and political disinformation: A review of the scientific literature".
- Wang, S. (2022). [Retracted] "Influence of Management Efficiency of Sports Equipment in Colleges and Universities Based on the Intelligent Optimization Method". Scientific Programming, (1), 712-723.
- Wilson, B., Van Luijk, N., & Boit, M. K. (2015). "When celebrity athletes are 'social movement entrepreneurs': A study of the role of elite runners in run-for-peace events in post-conflict Kenya in 2008". International review for the sociology of sport, 50(8), 929-957.
- Ziakas, V. (2023). "Leveraging sport events for tourism development: The event portfolio perspective". Journal of Global Sport Management, 8(1), 43-72.

پروفیسر شگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی